

درس پنجم
فعل نفی

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

حَيَوَانَاتُ الْغَابَةِ

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

الْمُعْجَم: (٢١ كلمة جديدة)

كوبید = طَرَقَ (مضارع: يَقْرَعُ)	قَرَعَ:	شیر	أَسَد:
بزرگسالی	كَبَر:	روباہ	تَعَلَب:
سگ	كَلَب:	کم شنوا «ثَقِيل: سنگین + سَمِع: شنوایی»	ثَقِيلُ السَّمْع:
سوگند نخور (ماضی: حَلَفَ)	لَا تَحْلِف:	کوشید (مضارع: يَجِدُّ)	جَدَّ:
پافشاری کرد (مضارع: يَلِجُّ)	لَجَّ:	زخمی کرد (مضارع: يُجَرِّحُ)	جَرَّحَ:
مُرد (مضارع: يَمُوتُ)	مَاتَ:	تلاش کرد (مضارع: يُحَاوِلُ)	حَاوَلَ:
سرنوشت	مَصِير:	باغ وحش	حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ:

مَوْفَقِيَّت	نَجَاح:	جلودار	رائد:
کم شد (مضارع: يَنْقُصُ)	نَقَصَ:	ساکت شد (مضارع: يَسْكُتُ)	سَكَّتَ:
داخل شد = دَخَلَ	وَلَجَ:	تشویق کرد به (مضارع: يُشَجِّعُ)	شَجَّعَ عَلَيَّ:
		گمان کرد (مضارع: يَظُنُّ)	ظَنَّ:

كَانَتْ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ فِي غَابَةِ: **أَسَدٌ** وَ **تَعْلَبٌ** وَ ذِئْبٌ وَ غَزَالَةٌ وَ **كَلْبٌ** وَ ...

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ جَاءَ سِتَّةُ صَيَّادِينَ وَ حَفَرُوا حُفْرَةً عَمِيقَةً؛ ثُمَّ سَتَرُوهَا لِصَيْدِ الْحَيَوَانَاتِ وَ بَيْعِهَا لِحَدِيقَةِ **الْحَيَوَانَاتِ**. وَقَعَ الثَّعْلَبُ وَ الْغَزَالَةُ فِي الْحُفْرَةِ بَغْتَةً؛ فَطَلَبَا مُسَاعَدَةً؛ لَكِنَّ الْحَيَوَانَاتِ هَرَبْنَ؛ لِأَنَّهُنَّ سَمِعْنَ مِنْ بَعِيدٍ أَصْوَاتَ الصَّيَّادِينَ. **حَاوَلَ** الثَّعْلَبُ وَ الْغَزَالَةُ لِلنَّجَاةِ.

بَعْدَ دَقَائِقَ رَجَعَتْ حَمَامَةٌ وَ قَالَتْ لِلتُّعَلَبِ:
«لَا فَائِدَةَ لِلْمُحَاوَلَةِ. لَا تَضَعْدُ. أَنْتَ لَا تَقْدِرُ. لَقَدْ جَرَّحْتَ بَدَنَكَ.»
وَ رَجَعَ الْكَلْبُ وَ قَالَ لِلْغَزَالَةِ:
«لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِكَ. لَا تَضَعْدِي. أَنْتِ لَا تَقْدِيرِينَ. لَقَدْ جَرَّحْتَ بَدَنَكَ.»
حَاوَلَ التُّعَلَبُ وَ الْغَزَالَةُ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى وَلَكِنْ بِدُونِ فَائِدَةٍ.

يَتَسَتَّى الْغَزَالَةُ وَ بَقِيَتْ فِي مَكَانِهَا وَلَكِنَّ التُّعَلَبَ حَاوَلَ كَثِيرًا.
قَالَتْ لَهُ الْحَمَامَةُ: «أَنْتَ لَا تَقْدِرُ، لِمَ تُحَاوِلُ؟! إِقْبَلْ مَصِيرَكَ.»
لَكِنَّ التُّعَلَبَ خَرَجَ مِنَ الْحُفْرَةِ. فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ وَصَلَ هُدُودَهُ وَ قَالَ: «أَنَا أَغْرِفُ
هَذَا التُّعَلَبَ؛ هُوَ ثَقِيلُ السَّمْعِ؛ هُوَ ظَنَّ أَنَّ الْحَمَامَةَ تُشَجِّعُهُ عَلَى الْخُرُوجِ.»

قَالَتِ الْحَيَوَانَاتُ: «نَحْنُ ظَلَمْنَا الْغَزَالَ. عَلَيْنَا بِمُسَاعَدَتِهَا.»
قَالَتِ الْحَمَامَةُ لِلْغَزَالَةِ: «أُخْرِجِي. أَنْتِ تَقْدِرِينَ عَلَى الْخُرُوجِ بِسُهُولَةٍ. لَا تَتَيَاسِي.»
حَاوَلَتِ الْغَزَالَةُ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى فَخَرَجَتْ وَفَرِحَتِ الْحَيَوَانَاتُ.

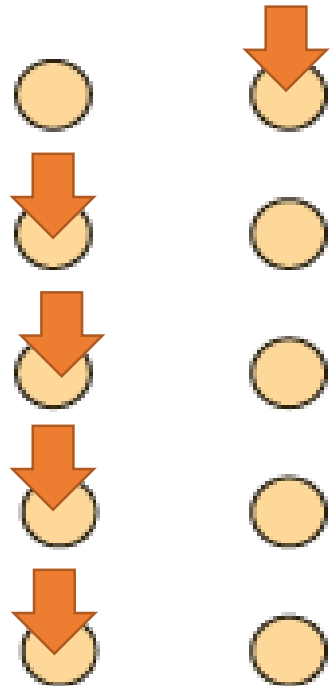

مَنْ طَلَبَ شَيْئاً وَجَدَ،
وَمَنْ قَرَعَ بَاباً وَلَجَ وَلَجَ.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

با توجه به متن درس گزینه درست و نادرست را معلوم کنید. ✓✗

درست نادرست

۱. حاولت الغزالة الخروج من الحفرة، فخرجت في النهاية.

۲. شجعت الحيوانات الثعلب على الخروج من الحفرة.

۳. ما ستر الصيادون الحفرة في الغابة.

۴. كانت الحفرة قليلة العمق.

۵. أربعة صيادين كانوا في الغابة.

فِعْلُ النَّهْيِ (١)

فِعْلُ النَّهْيِ (١) ← (يا وَلَدُ، لَا تَفْعَلْ)، (يا بِنْتُ، لَا تَفْعَلِي)

لَا تَكْتُبِي شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

روی درخت چیزی ننویس (مونث)

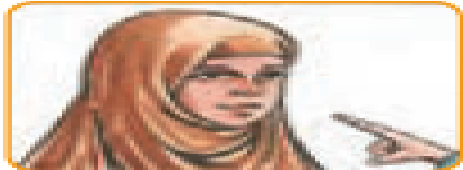

لَا تَكْتُبْ شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

روی درخت چیزی ننویس (مذکر)

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید.

به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل نهی		فعل مضارع		شخص
انجام نده.	لا تَفْعَلْ	انجام می‌دهی.	تَفْعَلْ (مفرد مذکر مخاطب)	
	لا تَفْعَلِي		تَفْعَلِينَ (مفرد مؤنث مخاطب)	

فرق فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

فعل مضارع منفی	فعل نهی	فعل مضارع منفی	فعل نهی
لا تَحْزَنْ:	لا تَحْزَنْ:	لا تَكْذِبِينَ:	لا تَكْذِبِي:
غمگین نمی‌شوی	غمگین نشو	دروغ نمی‌گویی	دروغ نگو

ترجمه کنید.

لَا تَيْأَسُ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ.

از رحمت خدا ناامید نشو.

لَا تَشْرَبِ شَيْئاً حَارّاً.

چای داغ ننوش

التمرين

١ التمرين الأول:

توضيحات زیر مربوط به کدام واژه جدید درس است؟

١. مَكَانٌ يَذْهَبُ إِلَيْهِ النَّاسُ وَ يُشَاهِدُونَ فِيهِ حَيَوَانَاتٍ مُخْتَلِفَةً.

حديقة الحيوانات

٢. الَّذِي يَمْشِي أَمَامَ قَوْمِهِ لِهْدَايَتِهِمْ.

الرائد

٣. حَيَوَانٌ يَحْرُسُ أَمْوَالَ النَّاسِ.

الكلب

٤. عَاقِبَةُ الْإِنْسَانِ فِي حَيَاتِهِ.

المصير

٥. الَّذِي لَا يَسْمَعُ جَيِّدًا.

ثَقِيلُ السَّمْعِ

جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يا حَبِيبَتِي،

لَا تَجْعَلِي حَقِيبَتَكَ هُنَا.

ای دوستم؛ کيفت را اینجا نگذار. (مونث)

يا حَبِيبِي،

لَا تَجْعَلْ حَقِيبَتَكَ هُنَا.

ای دوستم؛ کيفت را اینجا نگذار. (مذکر)

آیات و احادیث زیر را ترجمه، سپس فعل‌های امر، نهی، ماضی و مضارع را معلوم کنید.

۱. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا^۱، وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

برای دنیایت کار کن گویا تو همیشه زندگی می‌کنی و برای آخرت کار کن گویا فردا می‌میری.

۲. ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾ الْأَعْرَافُ: ۴۷

پروردگارا! ما را با گروه ستمگران قرار نده.

۳. لَا تَعْمَلْ شَيْئًا مِنَ الْخَيْرِ، رِيَاءً وَلَا تَتْرُكُهُ، حِيَاءً. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

بخاطر ریا و خودنمایی کار خیر انجام نده و شرم و حیا را ترک نکن

۴. لَا تَحْلِفْ بِاللَّهِ كَاذِبًا وَلَا صَادِقًا مِنْ غَيْرِ ضَرُورَةٍ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

قسم دروغ به خدا که هیچ اگر چاره داری قسم راست هم نخور

۵. اَطْلُبِ الْعَافِيَةَ لِغَيْرِكَ تَرْزُقَهَا فِي نَفْسِكَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

عافیت و خیر را برای دیگران بخواه تا به تو روزی نصیب شود.

۶. إِنَّ الرَّائِدَ لَا يَكْذِبُ أَهْلَهُ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

بدرستیکه جلودار به اهلش دروغ نمی گوید.

۷. ﴿لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾ التَّوْبَةُ: ۴۰

غمگین نباش بدرستیکه خدا با ماست.

۸. إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

هرگاه خشمگین شدی پس ساکت شو.

كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا: گویی تا ابد زندگی می کنی.

در جمله مثبت: تا ابد همیشه

لَا تَيَاسُ أَبَدًا: هرگز ناامید نشو.

در جمله منفی: هرگز

۱- أَبَدًا

ترجمه کنید.

۱. اِزْرَعْ صَدَاقَةً وَ لَا تَزْرَعْ عَدَاوَةً.

دوستی بکار و دشمنی نکار.

۲. اُسْكُتِي يَا طِفْلَةً وَ لَا تَصْرُخِي.

ای طفل ؛ ساکت باش و فریاد نزن.

۳. اُصْدَقْ فِي حَيَاتِكَ وَ لَا تَكْذِبْ أَبَدًا.

در زندگیت راست بگو و هرگز دروغ نگو.

۴. اِلْبَسْ قَمِيصًا أَبْيَضَ فِي اللَّيْلِ لِعُبُورِ الشَّارِعِ وَ لَا تَلْبَسْ أَسْوَدَ.

در شب برای عبور از خیابان لباس سفید بپوش و سیاه نپوش.

کدام گزینه از نظر معنا با سایر گزینه ها «ناهماهنگ» است؟

○ حَدَّاد	○ حَلَوَانِي	○ مِصْبَاح	○ شُرْطِي
○ حَطَب	○ دُخَان	○ نَار	○ نَجَاح
○ شُهور	○ أَيَّام	○ غَابَة	○ لِيَالِي
○ رِيح	○ سَحَاب	○ مَطَر	○ أَخَذَ
○ رُمَّان	○ ثِقَّاح	○ عِنَب	○ جَدَّ
○ كِبَر	○ فَوْق	○ تَحْتَ	○ أَمَام
○ أَزْرَق	○ افْتَحَ	○ أَحْمَر	○ أَخْضَر
○ سَدَّ	○ سَجَدَ	○ صَلَّى	○ عَبَدَ

زير هر تصوير نام آن را به عربی بنويسيد. «دو كلمه اضافه است.»

الْحَمَامَةُ - الْكَلْبُ - الذُّئْبُ - الزَّرَاقَةُ - الْعُصْفُورُ - الْغَزَالَةُ - السَّمَكَةُ - الْفِيلُ - الْفَرَسُ -
الْأَسَدُ - الثَّعْلَبُ

الثَّعْلَبُ حَيَوَانٌ مَكَّارٌ.

الزَّرَاقَةُ حَيَوَانٌ طَوِيلٌ.

السَّمَكَةُ فِي النُّهْرِ.

الْأَسَدُ سُلْطَانُ الْغَابَةِ.

الْفِيلُ حَيَوَانٌ كَبِيرٌ.

هَذِهِ الْحَمَامَةُ جَمِيلَةٌ.

الْفَرَسُ حَيَوَانٌ نَجِيبٌ.

الذُّئْبُ حَيَوَانٌ خَرِيصٌ.

الْعُصْفُورُ طَائِرٌ صَغِيرٌ.

بخوانید و ترجمه کنید.

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الْعِلْمِ:

۱. قَوْلُ لَا أَعْلَمُ نِصْفُ الْعِلْمِ.

علی (ع) درباره دانش فرمود:
گفتن نمی دانم نیمی از دانش است.

۲. مَنْ سَأَلَ فِي صَغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ.

هر کس در کوچکی چیزی را بپرسد در بزرگسالی جواب می گیرد.

۳. كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ، إِلَّا الْعِلْمُ.

هر چیزی با انفاق و بخشیدن کم می شود بجز دانش.

۴. جَمَالُ الْعِلْمِ نَشْرُهُ وَتَمَرَّتُهُ الْعَمَلُ بِهِ.

زیبایی دانش انتشار دادن آن است و نتیجه اش عمل کردن به آن.

۵. أَيُّهَا النَّاسُ، إِعْلَمُوا أَنَّ كَمَالَ الدِّينِ طَلَبُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلُ بِهِ.

ای مردم بدانید بدرستی که رشد دین بدست آوردن دانش و عمل کردن به آن است.

١. مَا اسْمُ الْآيَةِ الَّتِي إِذَا قُرِئَتْهَا مِنْ الْآخِرِ إِلَى الْأَوَّلِ لَا يَتَغَيَّرُ؟
- «...كُلُّ فِي قَلْبِكَ» يس: ١٠

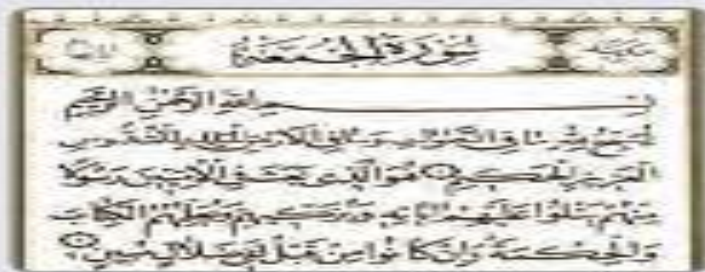
٢. أَيُّ لَيْلَةٍ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ؟
- لَيْلَةُ الْقَدْرِ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ.

٣. مَا مَعْنَى كَلِمَةِ «الْقُرْآن»؟
- الْقُرْآنُ يَمَعَتْنِ «الْقِرَاءَةُ».

٤. مَا اسْمُ أَكْبَرِ حَيَوَانٍ جَاءَ ذِكْرُهُ فِي الْقُرْآنِ؟
- الْفِيل.

٥. أَدْكُرْ سُورَةً بِاسْمِ أَحَدِ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ؟
- الْجُمُعَةُ.

۱- اسم آیه ای که هنگامیکه از آخر آنرا می خوانی تغییر نمی کند چیست؟
همه چیز در گردش است.

۲- کدام شب بهتر است از هزار شب؟ شب قدر در ماه رمضان

۳- معنی کلمه قرآن چیست؟ قرآن به معنی خواندن.

۴- اسم بزرگترین حیوان که در قرآن آمده است چیست؟ فیل

۵- سوره ای را که اسم یکی از روزهای هفته است را ذکر کن. جمعه